

กระทู้ถามที่ ๑๐๕๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบการบริหารจัดการน้ำที่อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้
ด้วยได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนชาวอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำที่อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธรเป็นจำนวนมาก ประชาชนตั้งข้อสงสัยว่าการบริหารจัดการขาดความโปร่งใส ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ไม่มีรายงานข้อมูลปริมาณการกักเก็บน้ำ และปริมาณการปล่อยน้ำที่ครบถ้วนเพียงพอ จนทำให้ประชาชนกังวลอย่างมากว่า อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร ยังคงเป็นอ่างเก็บน้ำสาธารณะของชาวอำเภอโป่งน้ำร้อน และชาวจันทบุรี อยู่หรือไม่ ท่ามกลางข้อสันนิษฐานว่ามีผู้มีอิทธิพลกลุ่มหนึ่งมีอำนาจครอบงำการบริหารจัดการน้ำที่อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร และถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่ามีการผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธรไปให้กับนายทุนที่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน ได้รับผลประโยชน์ส่วนตัว ประชาชนชาวอำเภอโป่งน้ำร้อนต่างก็ทราบกันดีว่ากลุ่มผู้มีอิทธิพลนั้นน่าจะเป็นผู้ใด โดยเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้อำนวยการโครงการชลประทานจันทบุรีได้รับทราบปัญหานี้ดี จึงขอเรียนถามว่า

๑. จากการตรวจสอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ผ่านมา มีข้อมูลหรือไม่ว่ามีกลุ่มผู้มีอิทธิพลกลุ่มใด ที่มีอำนาจครอบงำการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำของคลองพระพุทธร หากพบว่ามีผู้มีอิทธิพลจริงตามที่ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะมีมาตรการใดที่เป็นรูปธรรมในการจัดการกลุ่มผู้มีอิทธิพลกลุ่มนั้น อย่างไร และจะดำเนินการได้เมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะมีมาตรการใดจากส่วนกลางลงมาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการน้ำที่อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรีที่ทำให้ประชาชนมั่นใจว่า การบริหารจัดการน้ำที่คลองพระพุทธรมีความโปร่งใส เป็นประโยชน์ที่ยั่งยืนแก่ประชาชนชาวอำเภอโป่งน้ำร้อนโดยเสมอภาคกันและมีกำหนดการจะดำเนินการได้เมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้อตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วิโรจน์ ลักขณาอดิศร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๐๕๔ ร.

ของ นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน แบบบัญชีรายชื่อ
เรื่อง ขอให้ตรวจสอบการบริหารจัดการน้ำที่อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี

ข้าพเจ้า นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

จากการตรวจสอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ผ่านมา มีข้อมูลหรือไม่ว่ามีกลุ่ม
ผู้มีอิทธิพลกลุ่มใด ที่มีอำนาจครอบงำการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร หากพบว่ามี
ผู้มีอิทธิพลจริงตามที่ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะมีมาตรการใดที่เป็นรูปธรรม
ในการจัดการกลุ่มผู้มีอิทธิพลกลุ่มนั้น อย่างไร และจะดำเนินการได้เมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน ขอเรียนดังนี้

ปัจจุบัน โครงการชลประทานจันทบุรี รับผิดชอบการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร
ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณน้ำเก็บกัก ๗๐.๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตร
ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน ๕๒,๔๐๐ ไร่ ซึ่งจากการตรวจสอบไม่มีข้อมูลหรือมีกลุ่มผู้มีอิทธิพลกลุ่มใด
ที่มีอำนาจครอบงำการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี ทั้งนี้ การบริหารจัดการ
น้ำอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการโดยคณะกรรมการจัดการชลประทานอ่างเก็บน้ำ
คลองพระพุทธร ซึ่งแต่งตั้ง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี มีหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา (ตามคำสั่งจังหวัดจันทบุรี ที่ ๑๙๐๕/๒๕๖๐)
ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑. กำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งปันน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งกำหนดมาตรการการใช้น้ำให้เป็นไป
อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด

๒. กำหนดมาตรการควบคุมพื้นที่เพาะปลูกไม่ให้มากเกินไปเกินปริมาณน้ำที่จะต้องใช้ตลอดฤดูกาล

๓. กำหนดระยะเวลาการส่งน้ำ จัดทำปฏิทินการส่งน้ำ พิจารณาการกำหนดรอบเวร

๔. ร่วมกันพิจารณาจัดทำปฏิทินปรับปรุงซ่อมแซม บำรุงรักษา เพื่อให้เครื่องมือและ
อุปกรณ์ต่างๆ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

๕. สร้างความเข้าใจและรับทราบข้อตกลงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ มาตรการ การควบคุม
การแบ่งปันน้ำ

๖. ร่วมกันพิจารณาเพื่อกำหนดกฎระเบียบ บทลงโทษ และบังคับใช้

โดยในทุก ๆ ปี การบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี จะมีการจัดประชุม คณะกรรมการ และบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

นอกจากนี้ หากตรวจสอบแล้วพบว่า มีกลุ่มผู้มีอิทธิพลเข้ามาครอบงำการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ คลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการจัดการ ดังนี้

๑. การดำเนินการทางกฎหมาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง หากพบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมาย เช่น การทุจริต การใช้ อำนาจโดยมิชอบ หรือการขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

๒. การปรับปรุงระบบบริหารจัดการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะเร่งปรับปรุงระบบ การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้น โดยอาจมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมทั้งตัวแทนประชาชนในพื้นที่ เพื่อตรวจสอบและควบคุมการจัดสรรน้ำ อย่างเป็นกลาง

๓. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะส่งเสริมให้ ประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและรายงานปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันการใช้อำนาจ โดยมิชอบในอนาคต

๔. การสร้างกลไกตรวจสอบภายใน จะมีการจัดตั้งกลไกตรวจสอบภายในกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ อ่างเก็บน้ำ

ในการนี้ โครงการชลประทานจันทบุรี กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะเร่งรัดการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หากพบว่าหลักฐานชัดเจน จะดำเนินการตามมาตรการข้างต้นทันที โดยคาดว่าจะสามารถเริ่มกระบวนการได้ภายใน ๑ - ๒ เดือน หลังจากสรุปผลการตรวจสอบ ซึ่งการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี ถือเป็น เรื่องสำคัญที่กระทบต่อชีวิตและอาชีพของประชาชนในพื้นที่ หากพบว่ามีกลุ่มผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้อง กรมชลประทาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งจะดำเนินการอย่างเด็ดขาดและเป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความยุติธรรมให้กับทุกภาคส่วนในสังคม

คำถามข้อที่ ๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะมีมาตรการใดจากส่วนกลางลงมาปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร จัดการน้ำที่อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรีที่ทำให้ประชาชนมั่นใจว่า การบริหารจัดการน้ำ ที่คลองพระพุทธร มีความโปร่งใส เป็นประโยชน์ที่ยั่งยืนแก่ประชาชนชาวโป่งน้ำร้อนโดยเสมอภาคกัน และมีกำหนดการจะดำเนินการได้เมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน ขอเรียนดังนี้

อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร มีโครงสร้างการบริหารจัดการน้ำ โดยบูรณาการในลักษณะ ๔ ประการ ได้แก่ องค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ชลประทาน และส่วนราชการหรือหน่วยงานสนับสนุน ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร (JMC) ตามคำสั่งจังหวัดจันทบุรี ที่ ๑๙๐๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ มีผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี เป็นผู้ลงนามในคำสั่งเพื่อเป็นการบริหารจัดการน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธรในด้านการส่งน้ำ และบำรุงรักษา ด้านการพัฒนาส่งเสริมการเกษตร และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายการจัดการน้ำชลประทานได้อย่างเป็นธรรมและประหยัด ให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

โครงการชลประทานจันทบุรี กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแผนและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและประสิทธิภาพในการใช้น้ำสำหรับประชาชนในพื้นที่โป่งน้ำร้อนและพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ปรับปรุงระบบกระจายน้ำ คือ การปรับปรุงระบบชลประทานและระบบท่อส่งน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้การกระจายน้ำเป็นไปอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงทุกพื้นที่ รวมถึงติดตั้งระบบวัดน้ำและควบคุมการจ่ายน้ำแบบอัตโนมัติ เพื่อลดการสูญเสียและเพิ่มความแม่นยำในการบริหารจัดการน้ำ

๒. เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำ/ปรับปรุงระบบระบายน้ำ คือ การขุดลอกอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร เพื่อเพิ่มความจุและประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ และการปรับปรุงระบบกระจายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมและเพิ่มความมั่นคงของโครงสร้างอ่างเก็บน้ำ

๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ โดยจัดตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชนท้องถิ่นเพิ่มเติม เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๔. ฝึกอบรมและส่งเสริมความรู้ให้เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการใช้น้ำ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

การดำเนินงานได้แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะสั้น (ภายใน ๖ เดือน) คือ การขุดลอกอ่างเก็บน้ำและซ่อมแซมระบบชลประทาน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ

(๒) ระยะกลาง (๑ - ๒ ปี) คือ การปรับปรุงอ่างเก็บน้ำและระบบส่งน้ำชลประทาน การติดตั้งระบบวัดน้ำและควบคุมการจ่ายน้ำอัตโนมัติ ตลอดจนการฝึกอบรมและส่งเสริมความรู้ให้กับเกษตรกร

(๓) ระยะยาว (๓ - ๕ ปี) คือ การประเมินผลและปรับปรุงระบบบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง และขยายผลสำเร็จไปยังพื้นที่อื่น ๆ ที่มีปัญหาลักษณะเดียวกัน

ทั้งนี้ โครงการชลประทานจันทบุรี กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะมีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประชาชนในพื้นที่